

Utbildningsnämnden

Verksamhetsplan med budget 2015

Innehållsförteckning

1	Fastställsedatum.....	3
2	Nämndens uppdrag	4
3	Sammanfattning.....	5
4	Visionen - Lätt att leva	7
5	Inriktningsdokument.....	8
6	Uppdrag från fullmäktige.....	16
7	Basverksamhet	17
8	Ekonomisk sammanfattning	21
9	Personal.....	22

1 Fastställsedatum

2015-01-28

2 Nämndens uppdrag

Utbildningsnämnden ansvarar för förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildningen samt kommunens kostförsörjning.

Skolan utgör en av de viktigaste grundpelarna för att bygga ett demokratiskt samhälle. Skolan ska ge eleverna kunskaper och färdigheter och i samarbete med hemmen ska skolan främja elevernas harmoniska utveckling till ansvars-kännande samhällsmedlemmar.

Nämnden ansvarar för offentlig skolutbildning inom

- förskola
- pedagogisk omsorg
- skolbarnsomsorg
- förskoleklass
- grundskola
- grundsärskola
- gymnasieskolan
- gymnasiesärskolan
- kommunal vuxenutbildning med uppdragsutbildning och påbyggnadsutbildning
- särskild utbildning för vuxna (särsvux)
- utbildning i svenska för invandrare (SFI)

Dessutom:

- planering och genomförande av kommunens skolskjutsverksamhet
- kommunens kostförsörjning, lokalvård och vaktmästeri i sektor UKF
- det kommunala aktivitetsansvaret

Nämnden ska bevaka kommunens intressen gällande matproduktion och verka för regionalt samarbete inom området.

3 Sammanfattning

Kunder/Brukare

Skolan och utbildningen är Ale kommuns viktigaste prioritering. Det är med goda utbildningsresultat som grunden skapas för ett gott vuxenliv med arbete och god hälsa.

Ale kommun ligger lågt jämfört med riket vad gäller resultat generellt och godkänt i samtliga ämnen, när eleverna slutar grundskolan. Glädjande är att vi nu ser en positiv trend för årskurs 3 och årskurs 6 som kan tolkas så att utvecklingen har vänt och att det påbörjade pedagogiska utvecklingsarbetet i förskolan och skolan börjar bära frukt. Vi måste dock fortsätta arbeta aktivt för att alla elever ska lämna årskurs 9 med godkänt i alla ämnen och förbättrade meritvärden.

Den vetenskapliga grunden i skolans arbete ska stärkas.

Tillgång till bibliotek är viktigt i elevernas lärande, därför tillhandahåller Kultur och fritidsnämnden bibliotekstjänster till skolorna såväl i skolan som genom folkbiblioteken där det saknas skolbibliotek.

Estetisk och praktisk verksamhet har, förutom sitt eget värde, stor betydelse för att stimulera lärande, också inom mer teoretiska områden. Alla elever ska därför ta del av Skapande skola.

Processer

Under våren 2014 startades utvecklingsprocessen *I Ales skolor vill vi lära mer*. I ett första steg har en kartläggning genomförts. De tre mest prioriterade områdena från diskussionerna sammanfaller väl med de resultat som kommit fram i enheternas pedagogiska bokslut och är därmed de viktigaste utvecklingsområdena i förskola och skola under 2015.

- Lust att lära
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Pedagogiskt ledarskap

Inom de tre ovanstående områdena har sektorn arbetat med att identifiera utvecklingsaktiviteter och har utifrån detta startat och kommer att starta ett flertal nya projekt. Det är dock viktigt att fokusera och prioritera. Allt kan inte göras på en gång. Det pågår väldigt mycket utveckling inom sektorn, och det finns därför anledning att prioritera om även bland befintliga projekt.

Sektorn har under 2014 bedrivit ett intensivt arbete för att få grunderna för ett systematiskt kvalitetsarbete på plats och kommer under 2015 arbeta vidare både med att utveckla detta på huvudmannanivå samt stödja enheterna i att utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete.

Organisationens kultur har avgörande betydelse för att genomföra förändringar, därför kommer ett kulturarbete inom skolan påbörjas under året för lyfta fram och synliggöra attityder, beteenden och förhållningssätt kring kunskaps- och elevsyn som förutsättning för ett lustfyllt lärande.

Resurser

En viktig faktor för att förbättra resultaten i skolan är den psykosociala arbetsmiljön. I medarbetarundersökningen från 2013 framgår att det är ett utvecklingsområde framför allt för högstadieskolorna och leder till att sektorn nu arbetar med att utveckla bland annat det pedagogiska ledarskapet.

Det pågår också ett arbete med att minska den administrativa belastningen för förskolechefer och rektorer. Det är viktigt att det finns tillräckligt med administrativ personal som har rätt kompetens och kan ge ett bra chefsstöd. Även de administrativa systemen måste vara utformade så att de kan underlätta arbetet och minska den manuella hanteringen.

Ale är en tillväxtkommun och just nu pågår en stor inflyttning av familjer med barn. Detta ställer stora krav på verksamheten för att erbjuda alla nyinflyttade barn och elever plats i förskolor och skolor. Den ökade inflyttningen innebär att det kommer att dröja innan målet om minskade gruppstorlekar och större personaltäthet i förskolan kommer att kunna genomföras trots att en omfattande rekrytering av förskolepersonalen planeras för 2015.

Många lokaler har stora renoveringsbehov, och flera enheter är för små för att kvalitet och ekonomi ska vara optimal. Det pågår i dagsläget både renoveringar och nybyggnationer. Utformning av en långsiktig utvecklingsplan för den framtida byggnationen och befintliga enheters storlek är därför nödvändig under 2015.

Ekonomi

Skolan har prioriterats i budgetprocessen och tillförts stora utvecklingsresurser för 2015.

En utmaning under 2015 är hanteringen av nämndens enprocentiga buffert (7 300 tkr). Å ena sidan är nämndens uppdrag utifrån verksamhetsplanen att fortsätta höja anslagen till verksamhetsområde grundskola samt att öka antalet anställda per barn inom förskolan. Å andra sidan måste nämnden budgetera en buffert/reserv på övergripande nivå som tidigast får börja användas efter första kvartalet och enbart till *"Ej kostnadshöjande åtgärder om den inte behövs för att reglera underskott"*.

Under 2014 implementerades en ekonomistyrningsprincip vars utgångspunkt är att samtliga chefer ska ha en budgetram som medför att man kan hålla sig inom den utan att påräkna täckning från central buffert.

4 Visionen - Lätt att leva

För att åstadkomma en förändring måste man veta i vilken riktning man ska gå. I Ale bedrevs under 2012 ett arbete som resulterade i visionen "Ale – Lätt att leva". Visionens syfte är att utmana hela organisationen att arbeta mot gemensamma långsiktiga mål. När 1 900 medarbetare arbetar i samma riktning skapar detta en stark kraft. En vision kan gärna vara djärv och den ska skapa engagemang. Visionen ska också vara lätt att kommunicera vilket leder till att alla kan ta till sig innebörden och omsätta orden till handling. Visionen har som måltidpunkt 2025.

Verksamhetsplanen 2015 utgår från Ales vision.

I Ale är det nära till skola, arbete och sköna naturupplevelser. Det centrala läget i Götaälvdalen med närhet till Göteborgs storstadspuls är en tillgång. I Ale antar vi utmaningar med lust och energi. Vi underlättar vardagen, förädlar vår service och värnar den gemensamma livsmiljön. I Ale inspireras vi att följa våra drömmar och här är det lätt att leva.

Med visionen följer kommunens uppdrag:

Vi jobbar med glädje och engagemang för våra invånare. Tillsammans ska vi förädla våra tjänster och förenkla människors vardag. Med mod, samarbete och energi skapar vi en levande kommun för både invånare och företagare. Vi ger aleborna livskvalitet och inspiration att förverkliga sina drömmar!

Och vår värdegrund:

- Stolthet - Vi utvecklar vårt uppdrag och skapar förtroende i det personliga mötet.
- Omtanke - Vi bemöter alla med öppenhet, tillit och respekt.
- Lust - Vi arbetar med kreativitet, energi och glädje

Visionen används som grund för kommunens lednings- och styrsystem. Visionsbilden bryts ner till strategiska målsättningar som samlas i en strategikarta med tydligt och uttalat ansvar. Strategikartan har 2018 som målpunkt för att knappt halvvägs mot den tilldelade tiden för visionen tydligt flytta fram positionerna. Till varje målsättning kopplas drivande mål som mäts och analyseras regelbundet.

5 Inriktningsdokument

Nämndens inriktningsdokument

Ales skolor ska präglas av ömsesidig respekt mellan elever och lärare. Genom att arbeta med metoder som är beprövade och att i högre grad än idag, arbeta med metoder som vilar på vetenskaplig grund tar Ales skolor ansvar för att nå kommunens strategiska mål om en högre bildningsnivå.

Som underlag till nämndens fortsatta två prioriterade mål är delrapporter från kommande pedagogiska bokslut, det tidigare pedagogiska bokslutet, 2013 års medarbetarundersökning, i Ales skolor vill vi lära oss mer och resultat från nationella prov och betyg.

Ett av de två prioriterade målen är att alla elever ska nå godkända resultat i alla ämnen. Arbetet i verksamheten ska alltid ha barn och elever i fokus. Vår självklara utgångspunkt är att alla barn vill och kan lära men barn är olika. Skolans viktiga kompensatoriska uppdrag underlättas genom att det finns en resursfördelningsmodell för att möta de olika förutsättningar barn och elever har.

Med ökat ansvar och inflytande för våra elever, tillsammans med höga positiva förväntningar, är det vår övertygelse att fler elever kan nå bättre resultat.

Ett fortsatt arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet ser nämnden som ytterligare en viktig framgångsfaktor

2014 satte utbildningsnämnden ett mål om att den psykosociala arbetsmiljön skulle förbättras. Under 2014 har ett antal insatser gjorts för att förbättra situationen för personalen men nämnden anser att målet bör finnas kvar under 2015. Det viktiga arbetet som påbörjats behöver ha fortsatt fokus. Under året kommer en ny medarbetarundersökning att göras. En god psykosocial arbetsmiljö är avgörande då engagerade pedagoger och elever är en förutsättning för att nå goda resultat.

Att estetiska lärprocesser gynnar lärandet i alla ämnen är väl dokumenterat inom den pedagogiska forskningen, likaså att en utökning av fysisk aktivitet har en positiv effekt på lärandet. Detta är fakta som vi vill ta vara på i våra verksamheter.

5.1 Utgångspunkter och nuläge

Skolan och utbildningen är Ale kommuns viktigaste prioritering. Det är med goda utbildningsresultat som grunden skapas för ett gott vuxenliv med arbete och god hälsa.

Psykosocial arbetsmiljö och minska sjukskrivning

Medarbetarenkäten som gjordes 2013 visade att den psykosociala arbetsmiljön är ett område som behöver förbättras, särskilt på högstadieskolorna. Den psykosociala arbetsmiljön identifierades som en viktig orsak till elevernas minskade lust att lära, då trötta lärare blir mindre kreativa i planering och uppföljning av lektioner. Därför var ett av utbildningsnämndens mål i förra årets nämndplan att förbättra den psykosociala arbetsmiljön och att sjukskrivningen skulle minska. Arbetet med att förbättra den psykosociala arbetsmiljön pågår kontinuerligt och kommer att fortsätta under 2015. En viktig faktor för att förbättra den psykosociala arbetsmiljön är ledarskapet ute på våra skolor/förskolor. En chef som har goda förutsättningar att vara chef kommer att i större utsträckning stötta och hjälpa sin personal med deras psykosociala arbetsmiljö.

Det pågår också ett arbete med att se över den administrativa avlastningen för förskolechefer och rektorer. Det är viktigt att det finns tillräckligt med administrativ personal som har rätt kompetens och kan ge ett bra chefsstöd. Även de administrativa systemen måste vara utformade så att de kan underlätta arbetet och minska den manuella hanteringen. Förskolechefer och rektorer lyfter frågan om medarbetarens psykosociala status i samband med medarbetarsamtalen på ett mer uttalat och tydligt vis än tidigare. Förhoppningen med det är att synliggöra och hjälpa den personal som av olika skäl har det jobbigt med sitt arbete.

Utveckling i sektorn

Sektorn har under 2014 arbetat med att identifiera utvecklingsområden och har utifrån detta startat och kommer att starta ett flertal projekt. Det är dock viktigt att fokusera och prioritera. Allt kan inte göras på en gång. Det pågår väldigt mycket utveckling inom sektorn, och det finns därför anledning att prioritera om även bland befintliga projekt.

I Ales skolor vill vi lära mer

Under våren 2014 startades *I Ales skolor vill vi lära mer*. 120 pedagoger från förskolor och skolor deltog i fyra diskussionskvällar för att komma med förslag på åtgärder för att förbättra den psykosociala arbetsmiljön och förbättra resultaten. Pedagogerna var indelade i grupper och fick diskutera utifrån fem olika områden. Best Practice, Digitala lärplattformar, Psykosocial arbetsmiljö, Förbättrad resurssituation och Vetenskaplig grund. Sektorledningen har under hösten analyserat materialet som innehåller över 600 förslag, tankar och påståenden. Arbetet resulterade i en ny uppdelning i tio olika områden, som enheterna har fått sätta en prioriteringsordning på; Resurser, Lusten att lära, Det pedagogiska ledarskapet, Systematiskt utvecklings och kvalitetsarbete, Språkutveckling, Administrativ avlastning, IKT, Forskningsanknutet arbetssätt och kompetensutveckling, Föräldrasamverkan. I materialet finns också ett stort antal förslag som kan hänföras till frågor om kultur och förhållningssätt.

Systematiskt kvalitetsarbete

Sektorn har under året bedrivit ett intensivt arbete för att få grunderna för ett systematiskt kvalitetsarbete på plats. Vi har arbetat med att skapa och verkställa en cykel av verksamhetsårets aktiviteter inom kvalitetsarbetet både vad gäller innehåll och form. En viktig del i detta var det pedagogiska bokslutet som är en ny del där varje enhet summerar, analyserar och ger riktning framåt utifrån läsåret som gått.

Avseende statistik har det funnits svårigheter i sammanställningarna kring betyg och nationella prov på grund av ett system som inte varit tillförlitligt, men nu är ett nytt system på plats som ger oss goda förutsättningar framöver i våra uppföljningar. Vi har börjat arbeta med en struktur för våra gemensamma värden som skapar nya möjligheter att jämföra både med varandra och över tid.

Pedagogiska bokslut

Efter läsåret 2013-2014 gjordes för första gången pedagogiska bokslut på alla förskole- och skolenheter. Vid analys och sammanställning av enheternas pedagogiska bokslut har det identifierats tre väsentliga och övergripande utvecklingsområden:

- Lusten att lära
- Det pedagogiska ledarskapet
- Systematiskt kvalitetsarbete

Ovanstående tre områden stämmer väl överens med det som kommit fram i den första etappen av *I Ales skolor vill vi lära oss mer*.

IT

Det framkom under året att användningen av IT-verktyg i det pedagogiska arbetet såg väldigt olika ut på enheterna samt att samverkan mellan UKF och IT-enheten inte fungerade tillräckligt väl. Under året har en strategisk arbetsgrupp startat upp med att kartlägga, definiera målen för samt utveckla IT-användandet på enheterna.

Lagledarutbildningar

Som en del i att stärka förutsättningarna för utvecklingsarbetet inom skola och förskola utbildas under detta läsår samliga lagledare inom förskola och skola. Det är en stor satsning med en omfattande utbildning på sex heldagar, där deltagarna även får uppgifter att pröva mellan utbildningsdagarna. Syftet med utbildningen är att tydliggöra rollen som lagledare, ge lagledare metoder och verktyg, samt en grundläggande ledarskapsutbildning för att kunna lyckas i rollen.

Rektorer och förskolechefer har genomgått liknande utbildning och känner väl till lagledarnas fortbildning, vilket ger goda förutsättningar för fortsatt arbete med det pedagogiska ledarskapet på våra skolor/förskolor.

Förstelärare och karriärvägar

Inför 2015 finns förstelärare på plats på nästan alla skolor, arbete återstår för att det ska finnas på alla våra skolor. Vi gör en tydlig satsning på dessa i och med att de får en tillsvidareanställning. Vi kommer inleda med att skapa förutsättningar för dem att driva utveckling genom att utveckla organisatoriska och ekonomiska förutsättningar, tydliggöra uppdrag samt starta gemensam utbildning.

Nya barn i förskolorna

Ale är en tillväxtkommun och just nu pågår en stor inflyttning av familjer med barn. Detta ställer stora krav på verksamheten för att erbjuda alla nyinflyttade barn och elever plats i förskolor och skolor. Under hösten har det varit en stor utmaning att skapa nya förskoleplatser från vårterminen 2015. Arbetet har lyckats såtillvida att alla nu kommer att få erbjudande om en plats, men inte nödvändigtvis i hemorten eller på den ort man önskat

Förskole- och skollokaler

Många lokaler är i renoveringsbehov, och flera enheter är för små för att kvalitet och ekonomi ska vara ultimat. Det pågår i dagsläget både renoveringar och nybyggnationer. En ordentlig genomlysning av den framtida byggnationen och befintliga enheters storlek är därför nödvändig.

Gymnasiet och Komvux

Efter att de nationella programmen i Ale gymnasium avslutades våren 2014 är det en utmaning att skapa en bra verksamhet med hög kvalitet för gymnasiets introduktionsprogram och Komvux. Gymnasiet är placerat i Älvängens gamla vårdcentral.

Komvux är inrymd i Himlaskolans lokaler som blev frigjorda efter flytten av högstadiet. På längre sikt, i samband med ortsutvecklingen i antingen Nödinge eller Älvängen, borde KomVux och SFI vara placerade mer centralt, i närheten av pendelstationer.

Det kommunala aktivitetsansvaret, tidigare informationsansvaret, innebär ett mer omfattande ansvar för ungdomar 16-20 år som inte går eller har fullföljt ett nationellt program i gymnasiet.

Ny serviceorganisation

Det pågår ett arbete med att förändra serviceorganisationen som i dag finns under utbildningsnämnden. Detta kommer att innebära förändringar för både chefer och personal inom förskola, skola och service. Cheferna får mer renodlade uppdrag, all personal inom service får samma chef och ett annat sammanhang samt en förbättrad möjlighet till kompetensutveckling.

5.2 Strategiska målsättningar

5.2.1 Lust att lära i skolan

Utvecklingsprocessen i *Ales skolor vill vi lära mer* kommer att fortsätta och en utvecklingsplan med en tydlig prioriteringsordning ska skapas under året. Utvecklingsplanen ska innehålla samtliga utvecklingsområden inom sektorn, och de högprioriterade områdena som kommer från materialet i *Ales skolor vill vi lära mer*, samt från analysen av de pedagogiska boksluten.

De olika områdena är inte helt avgränsade, många områden flyter självklart in i varandra, och det ena kan vara en av förutsättningar för att genomföra det andra. Viktigt att känna till är att arbetet med *Ales skolor vill vi lära mer* gäller både skolor och förskolor.

Följande områden kommer att högprioriteras under 2015.

Lusten att lära i skolan

Detta är också ett av Ale kommuns strategiska målområden, och hänger enligt tidigare analys väl ihop med den psykosociala arbetsmiljön. En av förutsättningen för att barn och elever ska ha lust att lära är stimulerande lärandesituationer. En lärare som mår bra och uppskattar sitt arbete har större möjlighet att åstadkomma detta. Elevens delaktighet och inflytande över skolsituationen, samt tydlighet och möjlighet att förstå bedömning av resultaten är andra viktiga faktorer.

En kritisk del i elevernas lust att lära är att det är den inre lusten vi behöver arbeta med. Forskning visar att den inre motivationen gynnas av lärandemiljöer med tre tydliga kriterier:

- att barns och elevers naturliga och medfödda nyfikenhet stimuleras,
- att barn och elever blir medvetna om sin egen förståelse och
- att lärandet sker i en social miljö (i stället för ett lärande på egen hand).

Att arbeta med lusten att lära i fokus är en strategi som har en nära koppling till kulturfrågor, därför kommer ett kulturarbete inom skolan påbörjas som beskrivs i avsnittet Kulturfrågor. Utvecklingsarbetet med bedömning för lärande (BFL) kommer att fortsätta genom att varje skola skapar sitt BFL-dokument. 2015 startar vi också mätning genom den gemensamma enkäten från kommunförbundet Göteborgsregionen på alla årskurser i grundskolan istället för tidigare enstaka utvalda årskurser. Detta i syfte att bättre kunna följa och agera utifrån resultaten avseende lusten att lära. Området lust att lära kommer att definieras och beskrivas i sin helhet i sektorns utvecklingsplan.

Det pedagogiska ledarskapet

Rektorers och förskolechefers arbetsbelastning är stor och de flesta har chefsansvar för väldigt många medarbetare. Därför är en av förutsättningarna för att vara en pedagogisk ledare en administrativ avlastning. Arbetet med att se över den administrativa belastningen och vad som krävs av en skoladministratör har startat och kommer att pågå under våren 2015.

Att rektorer och förskolechefer arbetar i par och grupper och stöttar varandra är en viktig del där sektorn arbetar systematiskt med att ge rektorer och förskolechefer möjlighet att lära av varandra. Renodlade chefsuppdrag är en annan förutsättning. Idag finns inte längre kombinerade rektor/förskolechefstjänster, och under 2015 kommer chefsansvaret för servicepersonalen också att försvinna.

Sektorn prövar också utformning av skolläda enligt principen två rektorstjänster på en skola, där den ena är biträdande rektor.

Vi ska lära oss av varandra inom organisationen Ale kommun. Rektorer/förskolechefer har därför samtal om sin verksamhet i smågrupper (enhetschefer, rektorer och förskolechefer blandas) där utgångspunkten är att respektive chef berättar om vad som framkom i det pedagogiska bokslutet och hur det länkar samman med arbetet med kommande enhets-

plan. Samtalen syftar till att tydliggöra och förstärka det systematiska kvalitetsarbetet. De beskrivna och utvärderade målen med lärande samtalen är:

- att samtalet upplevs som en länk mellan det pedagogiska bokslutet och den blivande enhetsplanen,
- att förstärka det systematiska kvalitetsarbetet i kommunens förskolor och skolor
- att öka förståelsen och kunskapen om varandras verksamheter samtidigt som vi lär av varandra

Systematiskt kvalitetsarbete

En förutsättning för att skapa hållbar utveckling över tid samt göra rätt prioriteringar bland utvecklingsområden är att ha ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete. Sektorn arbetar både med att utveckla detta på huvudmannanivå samt stödja enheterna i att utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete. Det är viktigt att arbetet fungerar och synkroniseras på de olika nivåerna då de är förutsättningar för varandra. I det arbetet behövs tydligt och korrekt underlag från sektorn, vilket tidigare varit ett problem.

Sammanfattningsvis, för att sektorn ska kunna göra väl underbyggda analyser och prioriteringar krävs att pedagoger och chefer är duktiga på att analysera sin verksamhet och sina egna resultat. Flera specifika områden återstår att utveckla i vårt systematiska kvalitetsarbete;

- Verkställa och utveckla årshjul och aktiviteter på huvudmannanivå
- uppföljningsplanen ska breddas inför pedagogiskt bokslut 2015
- pedagoger och rektorer ska fördjupa analysarbetet

Vi kommer också specifikt att förbereda oss inför Skolinspektionens granskning 2016.

IT

IT-utvecklingen ska ses som en del av det pedagogiska utvecklingsarbetet men drivs också som en egen process för att utvecklingsarbetet ska säkerställas och bli tydligt. Inom den närmaste framtiden delas utvecklingsarbetet in i tre spår:

- Göra cheferna delaktiga i IT-utvecklingen samt göra IT till en del i det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att stärka det långsiktiga strategiska arbetet.
- Att utbilda och stödja pedagoger med fokus på att höja lägstannivån
- Stärka samarbetet med IT-enheten i syfte att den tekniska utvecklingen och hanteringen ska stödja det pedagogiska arbetet och den pedagogiska utvecklingen.

Resurser

I enheternas prioriteringar kommer resurser högst upp på dagordningen. Det är uppenbart att det finns en upplevelse av att skolor/förskolor saknar nödvändiga resurser för att skapa en väsentlig resultat- och kvalitetsförbättring. Politiskt finns en överenskommelse att mer pengar ska satsas på skola/förskola, vilket förhoppningsvis kommer att ge effekt. De principer som skapade budgetfördelningsmodell som infördes inför 2014 kommer i skol/förskola behållas, men där vissa justeringar kommer att göras för förskolorna.

Barn- och elevhälsa

I det fortsatta arbetet med att utveckla och tydligare koppla elevhälsans uppdrag till det pedagogiska uppdraget breddas elevhälsans uppdrag till att innefatta förskolan och kommer under året att ändra namn till barn- och elevhälsa. Redan idag arbetar skolpsykologer med uppdrag på förskolorna men syftet är att tydliggöra och systematisera insatserna. En av flera insatser för kvalitetssäkring och ökad likvärdighet av elevhälsoarbetet är utvecklingsarbetet "När blir ett barn ett barn i behov av särskilt stöd" som genomförs med elevhälsans personal, lagledare, specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare och rektorer, detta kommer att fortsätta under 2015.

Administrativt stöd och avlastning

Cheferna upplever att det administrativa arbetet har ökat markant de senaste åren och därför har en översyn av skoladministratörernas uppdrag, kompetens och arbetssituation påbörjats, för att öka stöd och avlastning för cheferna.

Kulturfrågor

Organisationens kultur har avgörande betydelse för att genomföra förändringar, därför kommer ett kulturarbete inom skolan påbörjas under året för att lyfta fram och synliggöra attityder, beteenden och förhållningssätt kring kunskaps- och elevsyn som förutsättning för ett lustfyllt lärande.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål

5.2.1.1 Andel behöriga till gymnasieskolans yrkesförberedande program ska öka. Målet för 2018 är 95%.

5.2.1.2 Andel elever som nått målen i alla ämnen ska öka. Målet för 2018 är 77 %.

5.2.1.3 Andelen elever i årskurs 8 som känner önskan att lära sig mer ska öka. Målet för 2018 är 55 %.

Nämndens prioriterade mål

5.2.1.3.1 Samtliga elever ska nå godkänt i alla ämnen

Mått	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde 2015
Meritvärde årskurs 9 (samtliga ämnen)	196,3	192,8	
Andel elever som nått målen i alla ämnen, årskurs 9	60,8 %	59,3 %	71 %
Andel elever som nått målen i alla ämnen, årskurs 8		50,9 %	
Andel elever som nått målen i alla ämnen, årskurs 7		57 %	
Andel elever som nått målen i alla ämnen, årskurs 6	62,2 %	72,3 %	
Andelen elever i årskurs 8 som känner önskan att lära sig mer	33 %	34 %	38 %
Elevens önskan att lära sig mer, åk 5	69 %	77 %	
Eleven vet vad den ska kunna för att nå målen, åk 5	86 %	89 %	
Eleven vet vad den ska kunna för att nå målen, åk 8	71 %	71 %	
Andel behöriga till gymnasieskolans studieförberedande program	78,4 %	78,9 %	
Andel behöriga till gymnasieskolans yrkesförberedande program		81 %	87 %

Utfall 2014 för årskurs 7 och årskurs 8 avser höstterminsbetygen 2014, övriga avser vårterminsbetygen 2014.

Andel elever som nått målen i alla ämnen. Inriktningsmål 2015. Strävansmål: 100 %

5.2.1.4 Förskolan

Aleborna ska ha möjlighet att kombinera jobb och familjeliv oavsett arbetstider. Tillgången till barnomsorg på obekväma arbetstider, kvällar och nätter ska öka.

Barn som har en eller två arbetslösa vårdnadshavare ska ha rätt till minst 25 timmar per vecka i förskolan. Även möjligheterna att erbjuda barn till föräldralediga utökad vistelsetid i förskolan ska utredas.

Utökning av omsorg på obekvämtid och en utökning av vistelsetid kräver både en utbyggnad av förskolan och rekrytering av utbildad personal.

På grund av den stora inflyttningen kommer detta inte att kunna genomföras förrän tidigast 2016.

Förskoleplats ska erbjudas på boendeorten i så stor utsträckning som möjligt.

I dagsläget med den stora inflyttning som sker just nu, är det inte möjligt att erbjuda alla plats på boendeorten. När förskoleutbyggnaden är i fas med inflyttningen ska möjligheten att få placering på bostadsorten öka igen.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål

5.2.1.5 Antal barn per vuxen ska minska inom förskolan. Målet för 2018 är 5,5 barn per medarbetare.

5.2.1.5.1 Antal barn per medarbetare

Mått	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde 2015
Andel barn per medarbetare			5,6 %

5.2.1.6 Genomsnittlig gruppstorlek i förskolan ska minska. Målet för 2018 är 16,5

En kvalitetsförutsättning inom förskolan är barngruppernas storlek. I dag är dessa i Ale kommun alldeles för stora och de måste därför minska. Nya planeringstal för förskolan införs där äldregrupperna ska ha ett genomsnitt på max 20 barn och yngregrupperna max 15 barn. Det innebär att vi behöver bygga nya förskoleavdelningar.

Den ökade inflyttningen innebär att det kommer att dröja innan målet om minskade gruppstorlekar och större personalitet i förskolan kommer att kunna genomföras.

Ytterligare en utmaning är bristen på legitimerade förskollärare.

5.2.1.6.1 Genomsnittlig gruppstorlek i förskolan

Mått	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde 2015
Genomsnittlig gruppstorlek i förskolan			17,5

Nämndens prioriterade mål

5.2.1.7 Den psykosociala arbetsmiljön ska förbättras

Mått	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde 2015
Nöjd medarbetarindex Arbetsmiljö och hälsa	46		50
Nöjd medarbetarindex Engagemang och glädje	80		80
Sjukfrånvaro totalt	6 %	6,6 %	5 %

Samtliga enheter ska nå minst den genomsnittliga nivån från medarbetarenkäten 2013.

Sektorn kommer under 2015 att göra en analys av korttids- och långtidssjukfrånvaron, på enhetsnivå.

5.2.2 Sysselsättning för alla

Kommunfullmäktiges prioriterade mål

5.2.2.1 Andel arbetslösa och i program i åldern 18–24 år ska minska. Målet 2018 är att de ska vara 50 personer. Målsättningen för 2015 är 100.

Det kommunala aktivitetsansvaret innebär att Utbildningsnämnden ansvarar för att ungdomar i åldern 16-20 år som inte går på eller har fullföljt ett nationellt på gymnasiet har någon form av aktivitet. Sektorledningen ska se över organisationen kring detta och skapa möjligheter för att dessa ungdomar kommer in i arbetslivet.

5.2.3 Värna livsmiljön

Kommunfullmäktiges prioriterade mål

5.2.3.1 Andelen ekologisk mat ska öka till 40 procent under 2018.

5.2.3.1.1 Andel ekologisk mat

Mått	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde 2015
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)			30 %

Utbildningsnämnden är ansvarig för matproduktionen i Ale kommun för såväl unga som äldre. Den ekologiska andelen av maten ska öka kraftigt.

6 Uppdrag från fullmäktige

Uppdrag	Startdatum	Slutdatum
Sektorena skall samverka kring sociala investeringsperspektivet och tidiga/förebyggande insatser	2015-01-01	2015-12-31
En plan för utvecklingen i Ales skolor ska vara känd i hela organisationen	2015-01-01	2015-12-31
Stärk lovskolan så att behöriga lärare i alla ämnen som eleverna har behov av finns tillgängliga.	2015-01-01	2015-12-31
Starta byggnation av nya förskoleavdelningar.	2015-01-01	2015-12-31
Utarbeta en plan för utökad fysisk aktivitet i skolan.	2015-01-01	2015-12-31
Kartlägga hur stor andelen av de undervisade timmarna som genomförs av lärare med rätt behörighet för ämnet.	2015-01-01	2015-12-31
Det drogförebyggande arbetet ska starta redan i år 5 och ett tvärpolitiskt forum ska inrättas i syfte att utveckla det drogförebyggande arbetet i kommunen.	2015-01-01	2015-12-31

7 Basverksamhet

7.1 Verksamhetsmått

Verksamhet	Verksamhetsmått	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2014	Budget 2015	
Barnomsorg, barn 1-5 år	Antal barn i kommunala förskolor i Ale	1 445	1 430	1 415	1 460	
	varav sålda platser	12	10	15	20	
	Antal barn i pedagogisk omsorg, kommunal i Ale	76	75	74	75	
	Antal barn i fristående förskoleverksamhet	122	126	125	130	
	Anta barn i kommunal verksamhet i annan kommun	23	16	15	25	
	Summa Alebarn	1 654	1 637	1 614	1 690	
Grundskola Förskoleklass - årskurs 9	Elever 6-12 år					
	Elever i kommunala skolor i Ale, F-6	2 306	2 357	2 341	2 380	
	- varav från andra kommuner	43	51	44	45	
	- varav integrerade särskoleelever	4	3	6	5	
	Köpta platser F-6	256	243	254	250	
	- varav Ale-elever 6-12 i år fristående verksamhet					
	- varav Ale-elever 13-15 år kommunal verksamhet i annan kommun					
	Summa Ale-elever 6-12 år	2 515	2 546	2 545	2 580	
	Elever 13-15 år					
	Elever i kommunala skolor i Ale, årskurs 7-9	887	898	883	902	
	- varav från andra kommuner	16	19	20	20	
	- varav integrerade särskoleelever	6	4	6	6	
	Köpta platser	188	171	178	180	
	- varav Ale-elever 13-15 år fristående verksamhet					
	-varav Ale-elever 13-15 år kommunal verksamhet i annan kommun					
	Summa Ale-elever 13-15 år	1 053	1 046	1 035	1 056	
	Summa Ale-elever totalt	3 568	3 592	3 580	3 636	
	Fritidshem	Antal barn på kommunala fritidshem i Ale	1 373	1 416	1 393	1 400
		- varav sålda platser	31	25	30	30
		Köpta platser	159	183	185	185

Verksamhet	Verksamhetsmätt	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2014	Budget 2015
	- varav Alebarn på fritidshem i fristående verksamhet				
	- varav Alebarn på fritidshem i kommunal verksamhet i annan kommun				
	Summa Alebarn	1 501	1 574	1 548	1 555
Särskola	Antal barn i kommunal särskola i Ale	27	37	36	37
	Köpta platser	1	1	1	2
	Summa Ale-elever i särskola	28	38	37	39
Förberedelseklass och modersmål	Antal elever i förberedelseklass	16	20	16	
	Elever som har modersmålsundervisning	296	365	300	
Gymnasium	Antal elever i Ale gymnasium IM	265	93	95	
	-varav elever från andra kommuner	73	21	22	
	Köpta platser	966	1 021	1 015	
	- varav Ale-elever i fristående gymnasieskolor				
	- varav Ale-elever i kommunala gymnasieskolor				
	Summa Ale-elever i gymnasium	1 158	1 093	1 088	1 080
Komvux	Antal elever	567	650	650	650
Kostenheten	Antal tillagade portioner/dag Ale matservice, Alegrytan, Backavik		1 755	1 765	
	Arbetstid/produktion per portion (minuter)		3	3	

7.2 Beskrivning av basverksamhet

7.2.1 Förskola (ålder 0-6 år)

Ale kommun har 22 enheter med förskola och pedagogisk omsorg bestående av 16 dagbarnvårdare. Från januari 2014 finns en Familjecentral med Öppen förskola som arena. Förskola erbjuds inom fyra månader alla som har rätt till och söker plats. Alla kommunens enheter har öppet 06.00-18.00 men pedagogisk omsorg kan, om kommunens kriterier är uppfyllda, erbjudas på lämplig enhet även utanför dessa tider måndag till torsdag. Förskolan i Ale har sedan nya skollagen 2010 fokuserat på att utmana barns lärande, pedagogisk dokumentation och digitala lärresurser.

Förskolan har uppdraget att lägga grunden för det livslånga lärandet. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Leken är viktig för varje barns utveckling och lärande och ska därför medvetet användas för att lustfyllt stimulera fantasi, inlevelse, kommunikation och förmåga till symboliskt tänkande samt förmåga att samarbeta och lösa problem. Verksamheten ska utgå från barnens erfarenheter, intressen, motivation och drivkraft att

söka kunskap och de ska därför vara delaktiga och ha inflytande över miljöns utformning och planeringen av verksamheten.

7.2.2 Grundskola (ålder 6-16 år)

Den obligatoriska verksamheten inom nämndens ansvar består av grundskola, grundsärskola. Ale kommun har 12 grundskolor och en grundsärskola. Dessutom har nämnden inom detta verksamhetsområde ansvar för förskoleklass och skolbarnsomsorg.

Det finns ett antal huvudsyften med utbildningen i grundskolan:

- Barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.
- Utbildningen ska främja alla elevers lust att lära.
- Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar.
- Utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov, där de ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt.
- Utbildningen syftar till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer.

Förskoleklassens utbildning utgår ifrån en helhetssyn på eleverna och förbereda dem för grundskolan.

Grundskolan syftar dessutom särskilt till att förbereda eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

7.2.2.1 Förberedelsegrupp

Placering i förberedelsegrupp erbjuds för nyanlända elever som behöver lära sig svenska för att kunna förstå och ta till sig undervisningen i den svenska skolan. Dessa grupper finns tillsammans med skolenheterna i Nödinge, där eleven samtidigt har en placering i en ordinarie klass.

Förberedelsegruppens mål är att hjälpa varje elev att uppnå en sådan kunskapsnivå i svenska språket att han/hon kan tillgodogöra sig undervisning i svensk klass med hjälp av lärare, kamrater, lexikon och eventuellt studiehandledning.

7.2.2.2 Skolbarnsomsorg

Fritidshemmet kompletterar sedan utbildningen i förskoleklassen och grundskolan där verksamheten syftar till att ge eleverna en meningsfull fritid och rekreation.

7.2.3 Elevhälsa och särskild undervisning

7.2.3.1 Elevhälsa

På varje skola finns skolsköterska, skolkurator/socialpedagog och skolpsykolog. De tre professionerna ingår, tillsammans med lokal specialpedagog, i skolans elevhälsoteam som leds av rektor. Skolläkare är också knuten till den centrala elevhälsan. Elevhälsans uppdrag är att främst vara förebyggande och hälsofrämjande, de ska stödja elevers utveckling mot läroplanernas mål.

7.2.3.2 Särskola

Grundsärskola bedrivs på två enheter i kommunen, en för de yngre eleverna och en för de äldre där även träningskolan är belägen. Elever går även grupp- och individintegrerade på olika enheter i grundskolan.

Elever som läser i gymnasiesärskolan har sin undervisning i grannkommuner då Ale kommun inte bedriver egen gymnasiesärskola.

7.2.3.3 Gymnasium

Verksamheten för åldersgruppen 16-20 år består av gymnasieskola, gymnasiesärskola och det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar som inte finns inom ramen för gymnasieutbildningen eller av andra skäl saknar gymnasieexamen. Aktivitetsansvaret innebär till skillnad från tidigare informationsansvar att kommunen också kommer att få ett motivationsskapande uppdrag.

Från och med höstterminen 2014 flyttade Ale gymnasium till nya lokaler i Älvängen. Skolan erbjuder följande Introduktionsprogram: Individuellt alternativ och Språkintröduktion.

7.2.3.4 Modersmål och studiehandledning

För elever i grundskolan som har ett annat modersmål än svenska organiseras och genomförs undervisning i modersmål.

Studiehandledning på modersmålet finns för de elever som har behov av stöd på sitt modersmål för att kunna tillgodogöra sig undervisningen i skolans olika ämnen.

7.2.4 Utveckling

Utvecklingsenheten består av centralt placerade specialpedagoger med olika spetskompetens, IKT-utvecklare, naturvetenskap- och teknikutvecklare samt VFU-samordnare. Enheten arbetar utifrån skolors och förskolors behov med stödjande och utvecklande insatser samt kompetensutveckling både på organisations-, grupp- och individnivå.

7.2.5 Vuxenutbildning och SFI

Den kommunala vuxenutbildningen är en viktig funktion i arbetet med måluppfyllelse kopplat till målen "Tillväxt" och "Sysstelsättning för alla". Ansvarst består idag av den kommunala vuxenutbildningen med uppdrags- och påbyggnadsutbildningar, utbildning i svenska för invandrare (SFI) och särskild utbildning för vuxna (särvtux).

Inom ramen för detta ansvar är det också viktigt att peka på samverkansbehovet med sektor ATO.

7.2.6 Övergripande (kost, lokalvård och vaktmästeri)

Servicefunktionen inom nämndens ansvarsområde tillgodoser dels den egna verksamhetens behov av matförsörjning, lokalvård och vaktmästeri men också andra sektorers likartade behov, exempelvis kökshantering kopplat till ATO.

Kostverksamheten styrs av ett Kostprogram som antas i Kommunfullmäktige som gäller all kosthantering i kommunen. En omorganisation inom Service verksamheten pågår och kommer till stora delar vara klar 2015.

8 Ekonomisk sammanfattning

Ekonomisk sammanställning

Besluts/verksamhetsområden	2014		2015		Total budget
	Prognos	Budget	Budget kostnader	Budget intäkter	
Belopp i Mkr					
Buffert	0	0	7,300	0	7,300
Ledning och nämnd	17,615	18,403	25,300	0,2	25,100
Utveckling och elevhälsa	47,312	51,666	56,117	3,860	52,257
Förskola	163,340	163,820	199,182	27,887	171,295
Grundskola	329,691	330,106	371,272	22,400	348,872
Gymnasieskola	115,737	113,867	117,056	2,777	114,279
Komvux	10,319	10,949	15,062	4,202	10,860
Internfinansierad verksamhet	3,116	1,037	72,279	72,279	0
Totalt	687,130	689,848	863,568	133,605	729,963

Investeringar

Investeringar belopp i tkr	Prognos 2014	Budget 2014	Budget 2015
Ombyggnation ventilation skola/förskola	0	2 614	0
Nämnd årsanslag	5 166	4 000	5 000
Inventarier ny/ombyggnation skola/förskola	3 208	8 000	3 000
Ny/ombyggnation skolor/förskolor	0	0	170 300
Totalt	8 374	14 614	178 300

9 Personal

9.1 Antal årsarbetare

Årsarbetare	Bokslut 2014	Budget 2014	Budget 2015
Månadsavlönade	856,06	930	
Timavlönade	78,49		
Totalt	934,55	930	

På grund av att detaljbudgeten ännu inte är färdig finns ingen total budget för antal anställda 2015.